

TÁC ĐỘNG CỦA CHÍNH SÁCH TIỀN TỆ ĐẾN LÃI SUẤT HUY ĐỘNG CỦA CÁC NGÂN HÀNG THƯƠNG MẠI VIỆT NAM

Ngày nhận: 06/4/2015
Ngày nhận lại: 04/6/2015
Ngày duyệt đăng: 10/6/2015
Mã số: 6-15-13

Nguyễn Minh Hà (*)
Ngô Trọng Hiếu (**)

Tóm tắt: Bài viết nghiên cứu tác động của chính sách tiền tệ (CSTT) đến lãi suất huy động của các ngân hàng thương mại Việt Nam (NHTM) giai đoạn 2005-2013. Nghiên cứu áp dụng phương pháp hồi quy tác động cố định (FE - Fixed Effects Model), tác động ngẫu nhiên (RE - Random Effect Model) và kiểm định Hausman cho dữ liệu bảng. Kết quả nghiên cứu cho thấy các yếu tố của CSTT như cung tiền và lãi suất tái cấp vốn có mối quan hệ cùng chiều với lãi suất huy động có kỳ hạn của các NHTM, nhưng tỷ lệ dự trữ bắt buộc có mối quan hệ nghịch chiều lên lãi suất huy động có kỳ hạn VND của ngân hàng. Bên cạnh đó, các yếu tố nội tại ngân hàng có tác động lên lãi suất huy động của NHTM như lợi nhuận ròng trên vốn chủ sở hữu, số năm hoạt động của ngân hàng và tỷ lệ vốn chủ sở hữu trên tổng tài sản.

Từ khóa: Chính sách tiền tệ, lãi suất huy động, ngân hàng thương mại, Việt Nam.

Giới thiệu

"Cơ cấu lại hệ thống các tổ chức tín dụng giai đoạn 2011-2015" là một đề án của Thủ tướng Chính phủ theo Quyết định số 254/QĐ-TTg ngày 01/3/2012. Đề án làm nổi bật vai trò quan trọng của hệ thống tổ chức tín dụng hay hệ thống NHTM. Thời gian qua, ngành ngân hàng Việt Nam trải qua nhiều biến động, nếu những năm 2008-2009 được coi là thời hoàng kim thì những năm 2010-2011 là những năm khó khăn của ngành khi xuất hiện nhiều vấn đề như tăng trưởng nóng tín dụng, nợ dưới chuẩn và rõ nét hơn là những biến động của mặt bằng lãi suất. Về lãi suất huy động, bắt đầu từ năm 2005 lãi suất huy động của các ngân hàng bắt đầu trên 9%/năm, đến năm 2007, lãi suất huy động VND lên trên 10%/năm và đỉnh điểm là năm 2008, có lúc lãi suất huy động gần 20%/năm. Trong giai đoạn 2009-2012 với bao thăng trầm, đến cuối năm 2013 mức lãi suất tiết kiệm ở khoảng 5-9%/năm tùy theo kỳ hạn. Thực tế này đã đặt ra hàng loạt câu hỏi: Sự thay đổi lãi suất huy động của các NHTM có bị tác động bởi CSTT của Ngân

hàng Nhà nước (NHNN) không? CSTT có thể điều chỉnh lãi suất huy động của các NHTM để đảm bảo sự ổn định lãi suất ở Việt Nam nhằm góp phần vào sự ổn định của nền kinh tế không? Đây là những câu hỏi cần phải giải đáp trong nghiên cứu này.

Trên thế giới có nhiều nghiên cứu về truyền dẫn của CSTT đối với lãi suất của NHTM như: Liu, Margaritis và Rad (2005), Kwapil và Scharler (2009), Mojon (2000), Bondt (2002), Le Viet Hung và Pfau (2009), Nguyễn Phi Lân (2010), Nguyễn Hoàng Anh, Trần Ngọc Phương Anh và Nguyễn Thị Vũ (2012)... Khác các nghiên cứu trước, nghiên cứu này tập trung vào nghiên cứu tác động của CSTT lên lãi suất huy động của NHTM, không tập trung vào nghiên cứu truyền dẫn của CSTT đối với lãi suất.

Cơ sở lý thuyết

Luật NHNN (997) khẳng định trong hệ thống các chính sách kinh tế nhằm ổn định vĩ mô, đạt những mục tiêu về kinh tế - xã hội trong